

120/1957. /T.19/

Tárgy: A kataszteri térképhelyes-
bitési munkálatok vizsgálá-
tának irányelvei.

, A./ Általános szempontok.

A 113/1957. /T.13/ ÁFTH számú utasítás értelmében végzett kataszteri
térképhelyesbitési munkálatokat az alábbi irányelvek szerint kell
megvizsgálni.

A vizsgálatot a vállalatok /geodéziai szerv/ ezzel megbízott - kataszteri munkálatokban jártas - dolgozója /csoportvezetője/, illetve a munkaközösség vezetője lehetőleg munkaszakaszonként végezze. Lényeges, hogy minden egyes munkarész, de különösen minden térképlap ellenőrizve legyen. A vizsgálat tényét a vizsgálónak a megvizsgált munkarészen aláírásával és keltezésével igazolnia kell.

A vizsgálatok eredményét a községenként vezetett "Vizsgálati jegyzőkönyv"-be kell bejegyezni. Ide kell bejegyezni a talált lényegesebb hibákat és hiányokat és azok helyesbitésére, illetve pótlására vonatkozó utasításokat, valamint minden olyan megjegyzést és rendelkezést, amely a község térképhelyesbitési munkáira vonatkozik.

Községi határváltozás esetén meg kell győződni arról, hogy a műszaki munkálatok a határváltozást elrendelő közigazgatási határozatoknak megfelelően készültek-e.

A vizsgálat során meg kell győződni arról is, hogy a belsőség elhatároló vonala az e tárgyban készült érvényben lévő jegyzőkönyvvel megegyezik-e. Meg kell vizsgálni, hogy a jegyzőkönyv alapján kiű jelölt határvonal az adottságoknak és a műszaki szempontoknak megfelelő-e. Ha nem, a vizsgálónak javasolni kell a községi tanács VB-nak a jegyzőkönyv megváltoztatását.

B./ Irodai ellenőrzés.

Alapmunkarészek: A vizsgálónak meg kell győződnie arról, hogy a 113/1957. AFTH számú utasításban felsorolt és fellelhető összes munkarészeket a munkálatokhoz felhasználták-e.

Irodai előkészítés: Meg kell vizsgálni:

az 1:10000 méretarányú vázlat taftalmi helyességét; a munka mennyiségét és a munkamódszert /normázást/ befolyásoló tényezőknek az e célra szolgáló fénymásolati példányon való feltüntetését; a keretvonalak helyességét, illetve azt, hogy a keretvonalak változatlan-ságát ellenőrző méretek mind fel vannak-e tüntetve.

A pontsűrítés irodai ellenőrzése: Háromszögelés esetén meg kell vizsgálni, hogy a meghatározási terv az észlelés előtt elkészült-e és az észlelés ennek figyelembevételével történt-e. A meghatározási tervet az észlelés megkezdése előtt a munka felelős vezetőjének vagy vizsgálónak jóvá kell hagynia és aláírásával és kelettel el kell látnia. A meghatározási terv külső kiállításánál mintául szolgál a "Minták és mellékletek a szabatos felmérési utasításhoz" meghatározási terv mintája. A vizsgálatnak ki kell terjednie valamennyi V. rendű háromszögelési pontnál a különböző háromszögekből kiszámított koordináták között mutatkozó vonalas eltérés és a megengedett eltérés összehasonlítására.

Sokszögelésnél meg kell vizsgálni a sokszögvonala vezetésére vonatkozó általános szabályok betartásán kívül valamennyi hossz- és szögzáróhibát, összehasonlítva ezeket az illető sokszögvonallal megengedett hossz- és szögzáróhibával.

A külpontosan állandósított sokszögpontok számítását - külön, minden esetben - meg kell vizsgálni.

Mérési jegyzetlapok: Általában a következőket kell ellenőrizni:
a vázlatok papírlaponként és kemény ceruzával készültek-e;
a mérési jegyzetlapnak csak egyik oldalát használták-e;
a jegyzetlapokon az alappontok száma és a kataszteri térképszelvények száma színes ceruzával fel van-e írva;
a tényleges birtokosok neve, birtokaránya és lakcíme olvashatóan van-e bejegyezve.

Amennyiben a mérési jegyzetlapok alapján az állapítható meg, hogy a kikarózott birtokhatárpontokkal megjelölt birtokok mennyisége kevesebb a község egyéni földrészleteinek 70 %-ánál, akkor - a szükséges intézkedés megtétele végett - e tényt az ÁFTH illetékes felügyelőségének írásban azonnal jelenteni kell. Ha az írásbeli jelentés miatti esetleges késedelmes intézkedés a munkálatokban nagy kiesést okozna, a jelentést telefonon kell megtenni.

Térképezés: E munkaszakasznál a következők képezzék vizsgálat tárgyát: az örkeresztek felrakása megtörtént-e;
a művelési ág határvonalakat 2 mm-es szaggatott /nem pontozott/ vonalakkal húzták-e ki;
az asztralon lapokon való kihuzás olyan-e, hogy a térkép sokszorosításra alkalmas legyen.

A táblahatárvonalakat általában a táblák 5-10 %-ában kell ellenőrizni.

Az ellenőrző méreteket az e célra kijelölt 1:10000 méretarányú vázlat fénymásolati példányán zöld színnel kell bejelölni, a vizsgálati jegyzőkönyvben pedig a természetben mért értékeket és a térképi méreteket egymás alatt kell feltüntetni, a harmadik sorban pedig a két érték különbségét kell írni.

Táblaszámozás, helyrajziszámozás: E munkaszakasznál a vizsgálatnak arra kell kiterjednie, hogy e számozásokat a 111/1957. ÁFTH.sz. utasításban kiadott alapelvek alapján végezték-e.

Területszámítás: Valamennyi tábla területét az esetleges durva hibák felderítése érdekében vagy Coradi-féle poláris planiméterrel egyszeri körüljárással, vagy - a téglalapalaku táblákat - a tábla térszéről lemért hossza és szélessége alapján számított területtel kell ellenőrizni. Ez az ellenőrzés akkor is szükséges, ha a táblák területét - változatlan fekete vonalak esetén - az alapmunkarészekből vették át és akkor is, ha valamilyen grafikus vagy numerikus módszerrel számították ki.

Ha az egyes táblákat birtokhatárvonalak nem osztják további részletekre /földrészletekre/, úgy e táblák területét szurópróbaszerűen, a fenti módszernél élesebben is, a táblák 5-10 %-ában ellenőrizni kell.

Birtokhatárvonalakkal továbbosztott táblák esetében ez utóbbi ellenőrzést a földrészletek területeinek a táblaterületekre való ki egyenlítésénél előadódó különbség nagyságának vizsgálata helyettesíti.

Az egy földrészleten belüli alrészletek területének vizsgálatánál meg kell győződni arról, hogy az alrészletek között nem történt-e területesere.

A földrészletek területének a táblaterületre való állításánál, illetve a táblaterületeknek a községi összterületre való állításánál adódó területkülönbségeket egyenkint meg kell vizsgálni. Az itt megengedett hibahatár minden esetben az illető terület /méterben, illetve ölb-
ben/ kifejezett kerületének 0,2 méterrel, illetőleg öllel való szorzatából kiadódó terület.

Amennyiben a község határvonala megváltozott, úgy a községi határváltozás okozta területkülönbséget kétféle módszerrel is meg kell vizsgálni úgy, hogy az új községi összterületre kellőképpen ellenőrzött, jó területi adatot kapjunk.

Műszaki leírás, vizsgálati jegyzőkönyv, munkalap /munkanapló/:
E munkarészeknél a vizsgálatnak ki kell terjednie a 113/1957. ÁPTK számú utasítás minden idevenatkozó előírására.

C./ Helyszíni ellenőrzés.

Pontsűrítés: A számszerűen kiszámított alappontok ellenőrzése a pontoknak a természetben centiméteres, illetőleg századöles élességgel leolvasott és a koordinátákból kiszámított távolsága közötti különbség, valamint a megengedett eltérés megvizsgálásával történik. E célból az újonnan meghatározott számszerű alappontok mintegy 5-10 %-át kell megvizsgálni.

Állandósítás: Meg kell vizsgálni, hogy az állandósítások olyan helyen történtek-e ahol az állandósítási jel fennmaradása biztosítva látszik. Az állandósítási jelek méretéről, minőségéről és a földalatti jel elhelyezéséről az állandósított pontok 1-2 %-ánál, legfeljebb azonban 5 pontnál az állandósított jelek kiadásával kell meggyőződni.

A külpontosan állandósított alappontoknál - a koordináták kiszámításának ellenőrzésén felül - összeméréseket is kell végezni.

Részletpontok: A táblahatár-, birtokhatár- és művelési ág határvonalak térképi helyességének ellenőrzésére összeméréseket kell végezni.

A táblahatárvonalakat általában a táblák 5-10 %-ában kell ellenőrizni.

A birtokhatár- és művelési ág határvonalak 5-10 %-ának térkép helyességét kell ellenőrizni.

D./ Záró munkálatok.

A térképhelyesbitési munkálatok befejezésekor az elkészült asztralon térképlapokat a fototérképekkel, illetve légifénykép kontakt másolatokkal az esetleges hiányok vagy eltérések felfedezése és pótlása, vagy kijavítása érdekében gondosan össze kell hasonlítani.

Ellenőrizni kell, hogy a munkarészek csoportosítva vannak-e és borítólapokkal el vannak-e látva.

Budapest, 1958. június 4.

Raum Frigyes s.k.
főosztályvezető

Előadó: Dr. Takács Lajos.